

Önellenőrző kérdések Jog- és állambölcsélet II. gyakorlat c. tárgyhoz

Természetjogtan

1. Mi a természetjogtanok közös gondolati magva?
2. Mi a konvencionális és a konzekvencionális?
3. Melyek a természetjogtan történeti korszakai és kik a legjelentősebb képviselői?
4. Mutassa be összefoglalóan a modern természetjogtan szerzőit és elméleteit!

Jogpozitivizmus

5. Mi a jogpozitivizmus három közös tézise?
6. Kik a jogpozitivizmus legnagyobb alakjai, mit tekintenek a jog alapegységének és mit az érvényesség feltételének? (táblázat)
7. Melyek a jog és erkölcs lehetséges kapcsolódási pontjai a jogpozitivista elméletekben?
8. Mi a különbség a leíró és normatív jogpozitivizmus között?
9. Mi a különbség az inkluzív és az exkluzív jogpozitivizmus között?

Történeti és szociológiai jogelméletek

10. Mutassa be a német történeti jogi iskolát!
11. Mutassa be az angol történeti jogi iskolát!
12. Mutassa be az „élő jog” elméletét!
13. Kinek a nevéhez fűződik és mit jelent a „társadalmi mérnökösödés” kifejezés?
14. Mutassa be az amerikai jogi realizmust!
15. Mit jelent a „tényszkepszis” és mit a „normaszkepszis”?
16. Mutassa be a megértő szociológiát!
17. Mutassa be a Frankfurter iskolát!

Minden szerző esetén kérjük megjelölni, hogy melyik jogelméleti irányzat képviselője, mikor élt, milyen nemzetiségű volt és kérjük megemlíteni legalább egy művét és annak évszámát!

Hans Kelsen

18. Mi Kelsen fő műve és mikor jelent meg? Mire utal a „tisztaság” Kelsen jogelméletében?
19. Mit ért azon Kelsen, hogy a norma egy értelmezési séma és beszámítási pont?
20. Mi a joglépcső-elmélet?

Gustav Radbruch

21. Mit jelent a természetjogi fordulat Radbruch elméletében?
22. Melyek a jog ideájának az alapértékei Radbruch szerint, és mi a sorrendjük?
23. Hogyan szól a radbruchi formula, és mi a lényege?
24. Mit jelent a „védtelenségi tézis”, a „gesetzliches Unrecht” és az „übergesetzliches Recht”?

Niklas Luhmann

25. Milyen elméleti keretben közelít a jog megértéséhez és magyarázatához Luhmann?
26. Az elvárás milyen két típusát különbözteti meg Luhmann? Mit jelentenek ezek?
27. Melyik két fogalmat használja Luhmann a jogrendszer leírására, és mire utal ezekkel?
28. Mit jelent az „autopoiesis” fogalma és hogyan alkalmazható az a jogra?
29. Miért fontos a jogrendszer „adekvát komplexitása”?

Jürgen Habermas

30. Milyen irányzathoz, iskolához sorolható Habermas? Mit tud erről az iskoláról?
31. A cselekvés mely változatait különíti el Habermas (Weber nyomán)?
32. Hogyan különíti el Habermas a „rendszer” és az „életvilág” fogalmát?
33. Mit takar a kommunikatív cselekvés fogalma?

John Austin

34. Mi a jog és a szuverén definíciója Austin szerint?
35. Miért nevezik Austin elméletét redukcionista elméletnek?
36. Milyen forrása lehet a pozitív jognak Austin szerint?
37. Mit jelent a parancs általánossága Austinnál?

Lon Fuller

38. Mi az „eunómia”?
39. Miért nevezik Fuller elméletét eljárási természetjogi elméletnek?
40. Mi a jog fogalma és melyek a jogszerűség elvei Fuller szerint?
41. Mi a különbség a jog belső és külső erkölce között?

Herbert Hart

42. Mi a különbség a társadalmi szabályok külső és belső aspektusa között?
43. Mi a különbség az elsődleges és a másodlagos szabályok között, milyen másodlagos szabályokat nevez meg Hart, mi ezek lényege?
44. Ismertesse Hart-nak az érvényesség-problémára adott válaszát (az elismerési szabályt)!
45. Mire utal Hart a „nyitott szövedék” fogalmával?
46. Mit nevez Hart a természetjog minimális tartalmának?

Ronald Dworkin

47. Kivel vitázott Ronald Dworkin, és miről szólt a vita?
48. Miért nevezzük a dworkini elméletet a) antipozitivistának, b) interpretívnek, és miért?
49. Mi a szerepük az elveknek Dworkin elméletében?
50. Melyek az értelmezés fázisai Dworkinnál?
51. Milyen különbségek vannak a szabályok és az elvek között?

Joseph Raz

52. Raz szerint mi a jog természetének lényegi jellemzője?
53. Mi az autoritatív indokok (kötelezettségek) két megkülönböztető sajátossága?
54. Mit mond ki a függőségi tézis, a normál igazolási tézis és a társadalmi források tézise?
55. Mit jelent az, hogy a jog (az autoritás) közvetít a cselekvési indokok és a cselekvés között?

John Finnis

56. Mi Finnis elméletének filozófiai háttere?
57. Sorolja fel a Finnis által nevesített „alapvető jók”-at és a gyakorlati ésszerűség elveit!
58. Mi a jog értelme Finnis szerint?
59. Nevezze meg a joguralmi jog jellemzőit!